

Öserdők, ritka vadak, halban gazdag vizek, kis farmok és faluközösségek – Kambodzsában semmi sincs már biztonságban az ipari mezőgazdaság ültetvényeitől és a bányászatától. De egyre többen védekeznek elűzetésük és életforrásaik tönkretétele ellen. Az egyedülálló mélyföldi erdő, Prey Lang lakosai azért küzdenek, hogy védelem alá helyezték a természetet.

A faóriás lombsátrában egy csapat sapkás gibbon kuksol, és lesz tanúja annak, hogyan tűnik el körös-körül a vadászterületük. A munkások láncfűrészzeitől minden 10. percben egy fa a földre dől; a majmok számára csak a menekülés marad. A dzsungel zajai csak az alkonyattal térnek vissza az éjszaka idejére Boeng Perben, ezen a 241 000 hektáryi védett területen. Ez a szíve Kambodzsában a Prey Lang nevű esőerdőnek, amely a legnagyobb összefüggő, örökzöld mélyföldi erdő a dél-kelet-ázsiai szárazföldön. Rendkívül sokszínű, eredeti ökoszisztémája sok olyan növénynek és állatnak az otthona, amely a veszélyeztetett fajok vörös listáján szerepel. Közéjük tartoznak elefántok, ködpárducok, számi krokodilok és a sapkás gibbonok éppúgy, mint az itt nap mint nap kivágott fák legtöbbje. Értékes fájukat paliszanderként, merantiként vagy balauként hajók viszik szét a világra, kerti bútorra vagy padlóvá feldolgozva.

A Mekong-parti királyság azon van, hogy megsemmisítse természeti tőkéjét – hogy növekedjék a gazdagság, és csökkenjen a szegénység, ahogyan a *Cambodia Daily* idézi Hun Sen miniszterelnököt. Csakhogy az emberek egyre szegényebbekké válnak, mert az ő földjeiket és életforrásaikat bocsátják áruba – nemzeti és nemzetközi konszernnek, mindenképp előtt ipari jellegű ültetvényeket és bányákat birtokló cégek számára. A Licadho nevű kambodzsai emberjogi szervezet dokumentumokkal igazolja, hogy magánvállalkozások időközben 3,9 millió hektár földre szereztek koncessziót, ez több, mint egész Kambodzsza 22%-a. Ezek a koncessziók egyre gyakrabban a védett esőerdőkben helyezkednek el, amelyeket elsősorban kaucsukültetvények számára irtanak ki.

Fölldrablás Kambodzsában

A tarvágás normává vált

„Néhány pozitív múltbeli lépés elenére Kambodzsza ismét a fölldrablás és az erdőpusztítás cégtáblájává vált”, mondja Marcus Hardtke, aki több mint tíz éve Kambodzsában él és dolgozik – környezetvédelmi és emberjogi szervezetek független tanácsadójaként, például a bieleföldi ARA Esőerdő- és Fajvédelmi Munkaközösség számára, amely sok éve támogatja Prey Lang lakosságát. „Az 1999 és 2004 közötti erdészeti reform először véget vetett a nagy területeket érintő ipari fakivágásnak. Az erdővédelem új kezdeményezései jelentek meg, mint például a települések általi megművelés. De a famaffia a hatóságok korrump elemével együtt sajnos új utakat talált.”

Az erdészeti törvény szerint erdőterületen tilos, tehát illegális földeket koncesszióba adni. Az érintettek tehát trükkhöz folyamodnak: a kormány hivatalosan koncessziót ad például egy kaucsukültetvény számára, a cég kiirtja az esőerdő fáit, hogy előkészítse a szántóföldet. Így jut hozzá a földhöz és az értékes fához. „Az ipari mezőgazdasági ültetvények átruházása kb. 2010 óta kívül esik az ellenőrzésen, és azóta ez jelenti a legnagyobb veszélyt az ország erdőire, különösen az utolsó mélyföldi erdőkre.”

„Prey Lang” azt jelenti:

„A mi erdők”

Prey Lang a maga hét különböző ökoszisztémájával, illetve azok különleges faunájával és flórájával nem csupán a zoológusok és a botanikusok számára jelent nagy értéket: ez a ke-reken 3600 km² nagyságú, a Mekong és Stung Sen-folyó közti erdőterület négy tartományra terjed ki – és 200 000 ember otthona is. Legtöbbjük a *kuy* nevű bennszülött törzshöz tartozik. Falvaik körülveszik Prey Langot, amely ellátja őket mindennel, amire szükségük van az élethez, beleértve az ivóvizet is.

„Ez az erdő a mi bevételi forrásunk”, mondja a Spong nevű faluból való *Prum Lom*. „Azért tudunk életben maradni, mert létezik ez az erdő, ugyanis felhasználjuk és eladjuk a termékeit: a rattant, a mézet, a fák mézgáját, a vadakat és a gyógynövényeket.” A nagy fák, amelyekből a *kuy* a mézgát csapolják, a családok

legértékesebb javai közé tartoznak – felhasználásuk nemzedékről nemzedékre öröklődik. De a fadöntők és az üzletkötők számára az eserdei faóriásoknak más, sokkal nagyobb értékük is van: nemes faanyagot szolgáltatnak a nyugati világ számára – ablakkeret vagy luxusbútor lesz belőlük.

Ezek a fafajok szigorúan védettek Kambodzsában, mégis egyik teherautó a másik után gurul velük a szomszédos Vietnamba, ahol a gyárak mindent előállítanak, amit csak megkívánnak a fizetőképes felhasználók. Így aztán az ültetvényes és bányászati társaságok egyre jobban behatolnak az utolsó eserdeőkbe – a magas rangú katonák és a korrump hivatalnokok közreműködésével.

„Gyermekeinktől

kölcsönöztük az erdőt...”

„Túl sok erdő tűnt már el”, mondja Stung Treng faluból való *Vong Phan*. „Már egyet sem veszíthetünk el, főleg olyat nem, amely annyira fontos, mint a Prey Lang.” Az 56 éves nagymama ezzel azt mondja ki, amit a legtöbb itteni bennszülött közösség gondol. Az emberek nem akarták többé elfogadni, hogy brutálisan elűzzék őket földjükről, és elpusztítsák az ő és gyermekeik életének alapját – ezért Chut Wutty természetvédő vezetésével megalakult a *Natural Resource Protection Group* nevű környezetvédő csoport [Természeti Erőforrásokat Védő Csoport]. Hálózatuk hamar szétterjedt a településeken. Hogy megállítsák a bűnöző fakitermelőket, Chut Wutty őrjáratokat állított össze a falvakban. A férfiak aztán ismételtelen elkoboztak motorfűrészeket, amelyek gyakran a helyi hivatalnokok tulajdonában voltak. Chut Wutty fáradhatatlanul gyűjtötte az adatokat és bizonyítékokat, és nyilvánosságra hozta a bűncselekményeket. 2012. április 26-án két újságíróval volt úton a Kardamom-hegységben, hogy lefényképezze az illegális fadöntőket. Mivel megtagadta a filmek átadását, egy katonai rendőr egyszerűen lelőtte. Környezetvédő aktivisták, de újságírók is gyakran az életüket kockáztatják, amikor felderítik és publikálják a kormány és a hadsereg összefonódását az illegális faüzletekben.

Forrás: www.regenwald.org – 2013/1